

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L

Ч. 143. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 7-го липня 1942.

No. 143. Jersey City, N. J., Tuesday, July 7, 1942.

VOL. L

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТБИ ЗА СВОБОДУ

ВАШИНГТОН. — Сьогодні Свято Незалежності відізнялося від інших передовсім тим, що воно припало на військовий час. Через те й святкування мало виразно військовий і військовий характер.

Сигнал до такого святкування дав самий президент Рузвельт, кажучи в своїй заклику до населення: „На пустинних пісках Африки, здовж тисяч миль боєвих ліній у Росії, у Новій Зеландії й Австралії, на островах Тихого океану, по роздертім війною Китаю та всіх морях світа, вільні люди воюють очайдушно і вмирають, аби заховати свободи й пристойності людської цивілізації.

„І у залатих ворогом і окупованих краях світа цей День наповняється додатковим значінням, бо він припадає на час, коли свободу й релігію атакують і допущуть тирані, яких рівних нема в цілій історії людства.

„Ще ніколи від часу, як його встановлено в Філадельфії, не припадала ця річниця на часи, так страшні для всего, за що стоїть ця річниця. Ми святкуємо її цього року не штучними огнями вшанування, але смертоносними повзми, літаками, гарматами й кораблями. Ми святкуємо її викінчуючи безконечну лінію зброї, яку ми вантажимо кораблями на всі боєві точки земської кулі“.

З приводу Свята Незалежності американський президент дістав від заприязнених до Злучених Держави урядів надзвичайні привітання, повні впрохання заповісти спільними інтересами та спільними зусиллями у веденні війни проти держав Осі.

УРЯД ЗАХОПИВ ЗАГОВІРНИКІВ, ЩО ДОСТАВЛЯЛИ ТОПЛИВО СУБМАРИНАМ.

БАЛЬБОА (Каналова Полоса). — Урядники Оборонної Команди Карібського Моря задержали п'ять осіб, що зв'язалися для різних підривних акцій в користь держав Осі, а між іншим доставляли топливо німецьким підводним човнам, що оперують довкола східного побережя Злучених Держав. Між арештованими є начальник одної корабельної екіпажі, котрого підозрюють за керування заговором, каналові копачі й кабаретові дівчата. До відкриття заговору довів один летун, котрий з повітря побачив на морі ладування топлива на підводні човни.

ПРЕЗИДЕНТ ВИДАЄ САБОТАЖНИКІВ ПІД ВОЄННИЙ СУД.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт установив спеціальну військову комісію, зложену з сімох вишніх військових генералів, котра має судити вісьмох німецьких саботажників, що їх висаджено на американський беріг з німецьких підводних човнів.

На чолі комісії поставлено генерала Френка Р. МекКоя. Комісія має збиратися вже в найближчу середу. Прокураторами на суді будуть Франсиз Бидл, генеральний прокуратор, і генерал Креймер, військовий суддя.

Саботажникам закидують чотири злочини: за кожний з них може бути наложена кара смерті. Суд буде відбуватися при закритих дверях, і уряд не видасть ніякої публічної заяви, поки не буде виданий присуд і цей не буде розглянений президентом.

МЕКСИКО ВИДАЄ АМЕРИЦІ ПРОВІДНИКА БУНДУ.

МЕКСИКО. — Мексиканський уряд арештував Гергарда Вільгельма Кунце, провідника Німецько-Американського Бунду, котрий утік до Злучених Держав перед судом за шпигунство й котрий тут власне збирався втікати кораблем з Америки. Арештованого фірера відослано літаком до Злучених Держав.

Кунце мав ставати на суд у Гартфорд. Конетткот, коли суджено російського фірера Воняцького. Зогляду на те, що Воняцький уже признався до вини й дістав свою кару, Кунце буде суджений з д-ром Ебелом з Техасу й філадельфійським священником, Куртом Мольцаном.

АМЕРИКА МАЄ ЩЕ КРАШУ „НОВУ ЗБРОЮ“ ВІД НІМЦІВ

СЕЙЛСБЕРІ (Норт Каролайна). — У своїй промові в День Незалежності генерал Кемпбел, начальник військового ординансу, заявив, що Злучені Держави придумали ще крашу „нову зброю“, ніж німці для своєї єгипетської кампанії. Мовляв, вироблені американцями гармати мають більшу силу несення й розриву, а американські повзи під кожним зглядом перевищують німецькі.

АМЕРИКАНЦІ БЮТЬ ПОСТІЙНО ПО ЯПОНЦЯХ НА АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВАХ.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни й флоту подали згідно, що японські війська, висаджені на Алеутських островах, ще там далі сидять, але находяться під постійним обстрілом з моря й повітря.

Америка за Признання Пуерто-Ріканцям Права Вибору Губернатора

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт виробив план зміни адміністрації середньо-американського острова Пуерто-Ріка в тому напрямі, щоби губернатора острова не встановляв, як досі, американський уряд, а вибирало само населення острова. Перші вибори губернатора мали би відбутися в 1944. році, хіба що до того часу ще буде тривати війна; в такому випадку перші вибори відбудуться зараз по закінченні війни.

ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН ЗАТОПИВ КОРАБЕЛЬ У ЗАЛИВІ КОСТА РІКИ

САН ХОСЕ (Коста Ріка). — Принаймні 23 людей згинуло підчас торпедування американського вантажного корабля в заливі Пуерто-Лімон. Німецький підводний човен закрився до самого заливу й пустив на корабель три торпеди.

Уряд Коста Ріки, котрий був першим урядом, що вніс війну всім державам Осі, зараз перерештував підозрілих симпатиків Німеччини й Італії.

Поступок підводного човна викликав сильне обурення серед населення Коста Ріки. Не оглядаючись на строгі застереження поліції, вуличними столиками попили кольосальні демонстрації. Демонстранти нападали на крамничі італійських, німецьких і японських імігрантів та розбивали їх. Підчас бійок, що при тому зчинилися, ранено 60 осіб.

Президент коста-ріканського конгресу скликав негайно засідання конгресу й заповів, що першою справою на порядку дня буде вжиття фондів держав Осі для відшкодування родини 23 жертв нацистського нападу.

НЕЛСОН ВИБИРАЄТЬСЯ ДО АНГЛІЇ НА ПЕРЕГЛЯД ПРОДУКЦІЇ АМУНІЦІЇ

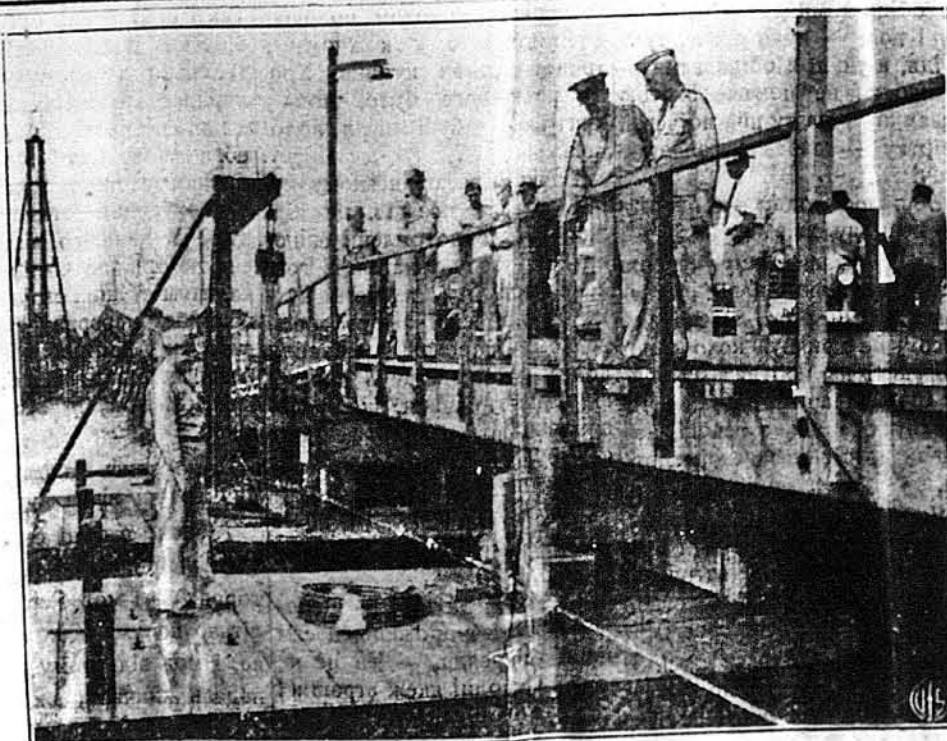
ВАШИНГТОН. — Доналд Нелсон, директор ради військової продукції, вийде в наступному місяці до Англії, аби скоординувати американську продукцію амуніції з англійською. Цей виїзд стоїть у зв'язку з конференціями, що їх у цій справі відбув тут недавно Олівер Лителтон, британський міністр продукції. Для такої координації потрібно, щоби Нелсон особисто зацікавився з умовами амуніційної продукції в Англії.

АРМІЯ РОМЕЛЯ

КАІРО. — Хоч британські звідомлення з єгипетського фронту досить здержливі, проте ясно виходить, що британцям вдалося здержати армію маршала Ромеля, а навіть завдати їй перший поважний удар. Армія Ромеля мусіла відступити назад п'ять миль і при тім вона зазнала поважних втрат. Британці взяли в полон 40 тяжких гармат, які вони відразу повернули проти німців й італійців. Також взяли декілька сот полонених. Мілітарні знавці говорять, що тепер знаменита пора для британців повести сильну протиофензиву, бо армія Ромеля виснажена, її комунікації видолені, а посилки ще не наспіли. Після всяких познач британський командант ген. Окінлек вже розпочав ту протиофензиву і вже завдав військам Держав Осі поважні втрати. Журналісти, які перебувають на фронті, доносять, що британське військо знаходиться в дуже добром настрою. Хоч про це офіційно не подають, але британці мають добрі надії, що тяжкі поразки, яких вони зазнали в останніх тижнях, можна буде обернути в повну перемогу. Але війна на тім відтинку ще далеко не закінчена. Ромель стягає на фронт все, що має. Він готов довести до цілковитого розгрому своєї армії, ніж тепер розпочинати загальний відступ, кажуть знавці. Німецька пропаганда вже розбурхала в Німеччині великі надії. Вже хочби з політичних причин Ромель не зможе відступити далеко взад на вигідніші позиції. Тимчасом британські й американські літаки завдають військам Держав Осі великі втрати. Ті літаки беззастановно бомбардують машируючі колонії Держав Осі, як теж їхні склади.

НІМЦІ ЗРОБИЛИ ПРОРИВ НА УКРАЇНІ

МОСКВА. — Советські звідомлення стверджують, що німці зробили на відтинку Білгород прорив і вбилися клином в советські позиції. На цій фронті від Курська до Харкова німці проявляють велике оживлення. — Німецькі звідомлення говорять, що їхні війська тепер розпочали давно заповіджену загальну офензиву на Україні і що на цілім просторі між Курськом і Харковом вони прорвали советські оборонні лінії. На тім відтинку німецька армія, як подають німецькі звідомлення, посувається вперед і в однім місці вже перейшла ріку Дон.

НОВА ПЕРЕПРАВА. — Аби захоронити комунікації Вашингтону перед небезпечною бомбардуванням і саботажу, поперек ріки Потомак і Анакостія мають побудувати чотири понтонові мости. Один з них уже й перекинуто. На світліні: генерал інженерів Юджін Рейболд оглядає уже виконану роботу.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОВЗИ В ЄГИПТІ

БЕРН. — Італійські газети стверджують, що причиною, чому офензива Держав Осі на Єгипет в останні дні припинилась, є те, що на єгипетський фронт прибуло багато американських повзів середньої ваги, званих „Генерал Грант“. Ті повзи, як це стверджують італійські газети, мають велику боеву справність. — Назагал італійські газети далі виявляють велику обережність у своїх передбаченнях у зв'язку з подіями на єгипетському фронті і не скриваються з думкою, що справа там для них так легко не піде. — Про завзятий опір британських військ стверджують німецькі новинарські бюра, які кажуть, що внаслідок того опору їх поступ вперед мусів дещо звільнитися. Одна німецька новинарська агенція цілком розбив британську армію і вже дістався до уїсть ріки Нілю. Чергового дня німці ту новинку мусили спростувати.

ІТАЛІЙСЬКІ ТОРПЕДОВІ ЛОДКИ НА ЧОРНІМ МОРІ.

БЕРН. — Італійці тяжкими автами переслали певну кількість своїх торпедових лодок через Альпи до Дунаю, а звідтам до Чорного моря. Транспортних лодок забрав їм один тиждень. Ті лодки вже оперують на Чорнім морі проти советських кораблів. Спочатку Італія хотіла переправити ті лодки морем, через Дарданельський пролив, але Туреччина цьому спротивилась. Тоді італійці пробували переслати їх залізницею. Але це показалося неможливим, бо залізничний вагон не міг на собі помістити цієї лодки. Тоді уложено ті лодки на тягароті авта і відповідні льорди, та в той спосіб їх перетранспортовано.

БОМБАРДУВАННЯ ПРАВДИВОГО ПЛОЕШТІ

БАЙРУТ. — Американські летуни, які недавно бомбардували румунські нафтові поля в Плоешті, не далися збаламутити німецькою підступною і скинудованою для зміцнення німцями. Німці в певній віддалі побудували ціле штучне місто, ніби Плоешті, в цілі відвернення британських і американських літаків від дійсного Плоешті, яке вони пильно замаскували. Про те замаскування дійсного міста і побудування нового Об'єднані Держави здавна знали і не далися тим звести. — Турецькі власті, які інтернували декількох американських летунів, що бомбардували Плоешті і в повороті до дому змушені були осісти в Туреччині, дали дозвіл тим летунам відсвяткувати Четвертого Липня в американській амбасаді в Анкарі.

ГАНДІ ЗМІНЮЄ СВОЮ ДУМКУ.

БОМБЕЙ. — Магатма Ганді знов змінив свою думку відносно побуту британських і американських військ в Індії. Він раніше спротивився був тим військам і заявив, що вони повинні відразу з Індії забратися. Це викликало негодування серед широкого індійського загалу, який бачив, що британсько-американські сили є одиниці, що можуть здержати японців. Тепер Ганді заявив, що британсько-американські збройні сили в теперішню пору є пожадані в Індії, щоб охоронити Індію перед японцями. Але вони не сміють втручатися в цивільні справи, мусять удержуватися власними коштами і мусять святочно приобіяти, що як лиш переможуть японців, відразу опустять Індію. Вони повинні вже тепер дати Індії всі права, включаючи можливість післати до Німеччини, Італії і Японії, індійських амбасадорів.

ЧОРЧИЛ ДАЄ ПРИЗНАННЯ КИТАЄВИ.

ЛОНДОН. — Британський прем'єр Чорчил вислав привітне письмо до Китаю з нагоди п'ятої річниці війни між Китаєм і Японією. Чорчил дав велике признание Китаєви, що перший поставив чобог агресії і одиниць, що так довго бореться. Водночас Чорчил в імені Британії прирік, що Британія дасть Китаєви всяку мілітарну, фінансову і моральну поміч в його дальшій війні з Японією.

В СЕВАСТОПОЛІ ЗГИНУВ СОВЕТСЬКИМ ПИСЬМЕННИК ПЕТРОВ.

МОСКВА. — Підчас здобуття Севастополя з боку німецьких військ загинув відомий советський письменник, Евген Петров (Е. П. Катаєв). — Він написав декілька повістей, драм і сценарій. Серед них гумористична повість „Золоте теля“ здобула йому славу не лиш в Советах, але й за границею. З вибухом німецько-советської війни він зголосився до армії як воєнний журналіст. В тім характері його захопила німецька облога в Севастополі, де він перебував до останніх днів, доки не постигла його смерть.

АРЕШТ ЕСПАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

МАДРИД. — Розпорядком Франціска Франка, генерал Ляно мусів піддатися домашньому арештові, аж до дальших розпоряджень. Ген. Ляно відіграв дуже важну роль підчас громадянської війни, але тепер став противником еспанських „фалянгістів“, себто фашистів.

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ U. S. O.

Цим подаю до загального відома, першу ліству жертв на ЮСО зложені на мої руки.

Група відділів Союзу Українок і Товариства ім. Лесі Українки \$100.00.

По \$25.00: Т-ва Жіноча Поміч, Платон Стасюк; Гузар і Романишин \$20.00.

По \$10.00: Союз Українок, відділ ч. 18, Т-ва ім. Ів. Франка, Микола Гладун, Юлія Пещак.

По \$5.00: Катерина Грендус, Іван Пшик, Іван Примак, Іван Пашовецький, М. Ляхович, Леон Ленчук, П. Білак, Іван Ліба, Іван Гутра, Стефанія Абрагамовська, А. Борщевський, Н. Костів, А. Петрак, Мих. Гліський, Марта Гураць, Мілдред Воробець, Іван Слободзян, Іван Кузик, С. Виногоградник, Петро Матіве, Стефан Чайковський, Алекс. Матейко, Ф. Кудлак, Роман Кузів, Павлина Шевчук, Микола Гу-

ла, С. Шевців, Микола Полішук.

По \$3.00: Василь Мандзюк, Мих. Кручовий, Гр. Семенюк.

По \$2.99: Вас. Босий, Н. Єдлінський, Мих. Марусин, Василь Дворчин.

По \$1.00: Яків Дуткевич, Мрс. Вітен, Марія Гречин, Мрс. Набожинська, Мр. Шеллод, Мр. Валлес, Герич, Мих. Люзаняк, Мих. Гулей, Мрс. Бела, Мих. Сербенський, Мих. Кравс, Василь Гнатів, Петро Михалюк. Разом \$383.00.

Гроші доручено до головного бюро ЮСО.

Накопичивши з Товариства поодиноких людей мав сколектовані гроші, прошу негайно принести на мою адресу, кожного дня до 7-мої години ввечері.

Платон Стасюк, скарбник Української Дивізії Ю.С.О., 124 Перша Евея, Нью Йорк, Н. Й.

Домашній Фронт

Багато з нас зазнали чимало труднощів на протязі кількох останніх місяців, пристосовуючись до нових, воєнних обставин. Цілі індустрії перестали виробляти предмети щоденного вжитку і перешли на виробництво воєнного знаряддя. Для виробу зброї приходиться вживати величезну кількість сировини, з яких дотепер виробляли те, що потрібне для домашньої вигоди. Наслідком цього переходу з мирної на воєнну продукцію тисячі робітників тимчасово були без праці.

Тепер це тимчасове безробіття минається і за те у багатьох ділянках погляду загрожують нестача робітників. Виробництво воєнного знаряддя постійно зростає, а продукція предметів домашнього вжитку щоразу менше. Робітники, що були без праці, вертаються до фабрик і індустрій незабаром найде місце не тільки для них всіх, але ще й для тисяч нових працівників.

Радіо індустрія виробляє тепер приймачі і надає апарати для армії і флоту, замінює дотеперішніх хатніх радіо. Вже тепер помітно нестачу фахівців у технічних ділянках цієї індустрії, хоч у фабриках, яких ще не переміщено на воєнні, робітників забагато. Виробництво машин до праці переміщено цілком на воєнне і у тій ділянці кількість зайнятих робітників нормальна або й більше як передтим.

Деякі фабрики, що виробляли вивсавачі пороку ("вакуум клінер") і далі їх виробляють, з трудом вдержують своїх робітників на праці. Ті з них, що перейшли на воєнне виробництво і продукують підстави для гармат і скорострільів, приціли і інше воєнне знаряддя, дають працю більше робітникам ніж в минулому році, що був останнім роком нормальної цивільної продукції. Продукція виробів зі срібла дещо нижче нормальної але вона поправиться в найближчому часі. За те число робітників при виробі фотографічних апаратів ба-

гато більше, як нормально і відчувається нестача фахівців, що вміють виробляти сочильні. Те саме відноситься до виробництва машинок до писання, при якому фабрики працюють день і ніч. Взагалі наближується час, коли ніхто, хто може працювати, не буде без зайнятості і коли для кожного буде місце у нашому воєнному зусиллі.

Нагляд над чиншом за помешкання у місцевостях, де зосереджені воєнні індустрії, є незвичайно важливим засобом боротьби з дорожнечою. Уряд Контролі Цін дав місцевим властям 60 днів часу на те, щоб вони обновили чинші в 302 промислових округах. Багато з них цього не зробили. Тоді згаданий уряд сам взявся за діло і наказав зменшити чинші в 54 округах, в яких живе одна пята частина усього населення Злучених Держав. Деякі з тих округ так великі як місто Шикаго з околицею, інші обмежуються до маленького містечка як Сан Луїс Обіспо в Каліфорнії. Підвищення чиншів за помешкання, таке ж як підвищення цін, є одною з головних причин дорожнечі і всі повинні старатись його поборювати.

Починаючи з 13-го липня продавці волового м'яса й телятини мусять означувати це м'ясо щодо його якості. На всіх більших штахках м'яса мусить бути прибита печатка, яка покаже, чи воно є першої другої чи гіршої якості, згідно з встановленими державними приписами. Від якості залежить ціна м'яса. Цей розпорядок видано на те, щоб господарі діставали за свої гроші належний товар. Дуже можливо, що на малому куску м'яса не видно його якості, але покупець все може зажадати, щоб йому показали цілу штахку. Цілі цього розпорядку є ще така, щоб населення могло належно відживлятися в цей трудний час.

U. S. O.

Кампанія, яку веде U. S. O. за 32 мільйонним фондом мала тривати офіційно до 4. липня, але продовжено її до 9-го липня, ц. р. Це не значить, що з тим днем дальша акція U. S. O. перестала. U. S. O. напевно буде існувати, як довго буде війна. День 9. липня, це лише кінець апелю спеціальних жертв, яку громадяни повинні зложити або прикрити. З тим днем більш функції бюр U. S. O. зменшуються до мінімуму, бо треба мати на увазі, що в бюрі U. S. O. дуже мало працівників працює за винагородження, бо переважна частина робить даром. Тому власне в такі кампанії, так як в інших обмежується час.

День 31. липня є власне днем, де кінчиться велика форса праці U. S. O.

Думаю, що для нас не так важливо, що, коли кампанія кінчиться, як те, скільки ми зможемо для U. S. O. в нашій кампанії до 31. липня ц. р. зложити. Щоби не остати позаду, ми мусимо всіма силами старатись довершити свою квоту, бо такої справи не можна тихцем пропустити. Треба нам зрозуміти, що в Українській Дивізії U. S. O. ніхто не працює для своїх зисків або особистої реклами, та тому не можна нам розводитись над тим, чому той або тамтой є в комітеті; такі малі дрібниці можуть представляти велику вагу лише в малих людях, а якщо таких людей найшлося більше, то власне це найбільше шкодило би нашій праці для U. S. O. На непорозуміннях ніхто ще нічого не збудував; тому в такій справі, як U. S. O., гріхом є ставитись пороже до кампанії, бо тим лише докажемо свою безвартість.

В праці U. S. O. не повинно забракнути ні одного відділу великих українських заповомових організацій, без огляду на їх політичні погляди;

редає постійно до заряду А. Ч. Хреста: Він передав досі \$56.65. Відтак промовляли: о. Е. Бартош, представник філадельфійських відділів С. У. А.; голова 41. відділу, бува організаторка С. У. А. також організаторка 54. відділу, п. Олена Штогрин, вона передала від свого відділу ширший привіт та дарунок в сумі \$5.

Представниця й теперішня голова 42. відділу С. У. А. у Філадельфії, перша організаторка С. У. А., пані О. Лотоцька зложила привіт від свого відділу й передала дарунок в сумі \$5, бесідниця розказала скільки труду і праці треба було перенести при організуванні тепер славної нашої організації С. У. А. Молоденька представниця й містолюбива 47. відділу С. У. А. П. О. Гришини також зложила привіт і від себе передала дарунок для відділу \$1. П. М. Насевич, представниця і голова 46. відділу С. У. А., складаючи привіт, зложила дарунок в сумі \$5. У своїй промові П. Е. Ратай, голова місцевого Укр. Громадянського Клубу, пояснив англійською мовою, яку користь має укр. громада в Бріджпорт, Па., із згаданого клубу.

Бувший голова місцевої парохії, П. М. Панчак, промовляв про працю української громади в Бріджпорт на церковних подіях. При кінці промови адвокат і проповідник української радіофонії людини в місті Філадельфії, п. Т. Свістун, котрий підкреслював потребу помічати наші прибрані відділи Америки та дав привіт членам 54. відділу С. У. А. за їх працю для Червоного Хреста. Вкінці відспівано гимн С. У. А., національний гимн український і американський, а гості ще забавлялись до пізньої ночі.

К. С.

ПЕРЕБРАВ ВАЖНИЙ ОБОВ'ЯЗОК. Ген. Клод Окінлик (Афлук), перебрав команду британської армії в Єгипті після того, як генерал Річі, що командував перед ним тою армією, зазнав з боку армії Ромеля поразку. Окінлик є шотландського походження і пошкотськи його назвище вимовляється Афлук.

U. S. O. не є ніякою політичною забавкою, та ті відділи, які не схочуть працювати через час кампанії для U. S. O., для української імміграції нічого доброго не зроблять.

Тому старайтесь всі разом довершити почату працю Української Дивізії U. S. O. Тим ми докажемо не тільки гідність бути американцями-ук-

раїнського походження, але й докажемо, що розуміємо кляч U. S. O. та оцінюємо їх працю, що заступає матерей і батьків для наших воєнків, котрі кладуть своє життя за наше краще завтра.

В середу, 8. липня ц. р. в годині 8. вечером в локальному Українському Демократичному Клубу, 59 St. Mark's Pl. (8 Вул.) відбудуться чергові збори Української Дивізії U. S. O. На ті збори запрошені є представники всіх наших товариств і організацій, без огляду на їх переконання партійні і релігійні. Маю надію, що тих представників не забракне, бо збори це важні: обговорюватись буде справа віча, котре відбудеться 17. липня; як також засоби збирання нашої квоти.

Наколи ми не зможемо докінчити як слід нашого обов'язку, то вина буде на нас всіх. Час найвигідний залишити дрібниці та взятися всім до праці через час нашої кампанії для U. S. O.

Платон Стасюк, скарбник Укр. Див. U. S. O.

Всі особисті або зібрані жертви прошу слати або принести кожного дня в 7 год. вечір під адресу: 124 — First Ave., New York, N. Y.

ЯСНІСТЬ ПРОВОДУ

(Докінчення з сторони 2-гої)

що, що має робити. В демократичних краях рахуються з волею поодиноких громадян. Тому провід демократичних країв звертає увагу і на остаточно цілі та стараться вивиснювати її масам. Виразність проводу є, бо мусить бути, в кожній системі, просто тому, що за невірним проводом фізично не можливо ступати. Невиразною фразою можна лише чуттєво захопити маси. Коли за тою фразою не слідує виразні вказівки, що треба робити, та куди йти — захоплення маси розвівається.

Накінце слід зробити ще одну заувагу відносно авторитарного проводу. „У. Р.“ оспорує наше твердження, що нарід може дібрати собі провід. Ми ж кажемо, що тим то річ, що автократи та така порода людей, що їх нарід не добирає. Тому вони є автократи. Автократи, по-іншому диктатори, висуваються наверх самі, своєю силою й силою згуртованих коло них созвучних елементів, що владу своєю народови накладають силою.

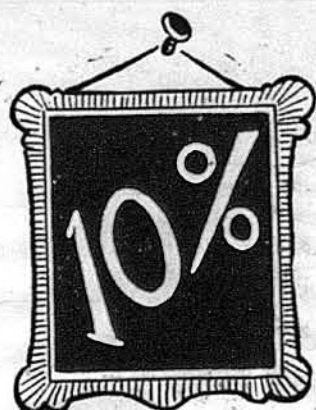
Вистарчить прочитати книжку сучасного найбільшого автократа, що вогнем запалив світ, Гітлера, „Майн Кампф“, щоб переконатись у мильності цього погляду. Ніяка людина на світі не може бути така сильна, щоб своєю власною силою підбити кількадесят мільонів інших людей. Автократи наперед гуртують біля себе мале число людей; ті підбивають більший гурт, опісля же більший, доки не оволодіють такою масою людей, при помочи яких можуть волювати рештою. Коли та решта є індивідуальна, небагата, й байдуже їй, хто стоїть у верху, то автократові вдається нераз і при помочи невеличкого гурту оволодіти даним народом. Тоді своєю байдужністю широкій загаль фактично „добрив“ собі цього автократа. Бо коли він його дійсно не хотів, він мав багато нагод його відкинути.

Автократ знає це дуже добре. Його силою, при помочи якої він добирається до влади, є такі слова і кличі, які потрапляють в душу мас. Гітлер у своїй книжці „Майн Кампф“ говорить, що до серця мас можна дістатись лише тоді, коли тронуть справу, яка вже знаходиться в їх серці. Як відомо, Гітлер зпочатку користувався демократичною німецькою конституцією і зівстав премієром шойно тоді, коли дістав у Райхстагу більшість. Як це без обиняків стверджує британський державний муж Ванзітарт, це німці вибрали собі Гітлера і вони всі за це відповідальні. На адресу ні-

мецьких соціалістів і демократів плыве ще й нині чимало терпких докорів, що так легко піддалися Гітлерові і з ним не боролись.

Діставшись до влади Гітлер відразу скасував демократичну німецьку конституцію і став справжнім автократом, себто людиною, яка свої розпорядки опирає виключно на своїм власним розсудку, на своїй „інтуїції“, не на волі народу. З цього одного прикладу найвиразніше видно, що автократи можуть послуговуватись у початках найбільш демократичними засобами. В процесі творення їх сили нарід, широкій загаль, має багато нагод їх відкинути. Коли ж нарід цього не робить, значить він собі тим фактично „добрив“ автократів до проводу.

Пильні студії українських визвольних змагань з останніх десятиків літ виказують, що фактично кожна доба, кожний рік, мав серед українців знаменитих провідників, які мали достаточне знання і характеру, щоб довести наші маси до остаточної цілі. Але нераз траплялося, що тих провідників чомусь маси чи провідники верства відкидали. Натомість вибирали людей м'яких, нерішучих, невірних, компромісових, які кожному признавали троха рації, а нікому цілі. Своє власної „рації“ вони не відкидали. Щоб надолужити цих нестачам, окруження, біля такого провідника нераз звеличувало його „автократом“, чи „диктатором“. Окруження немог відчувати інстинктом, що ось такий „автократ“ не візьме нікого за чуба. Зате вразі якоїсь невдачі воно могло звалити вину на „автократів“. Внже автократ! Така половинчата система докочує суспільність до провалу.

ARE YOU putting Ten Per Cent of your Income into U. S. War Bonds & Stamps?

U. S. Treasury Department

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ІЮ ЙОРК, Н. Й.

Закупно 15 примірників Історії України.

Відділи Самостійного Золотого Хреста, та поодинокі їх члениці замовили досі через Головну Управу С. З. Х. 15 примірників Історії України Грушевського, виданої англійською мовою Ейла Юніверситі Прес.

Примірники, закуплені відділами, призначено для бібліотек Американського Червоного Хреста. І так відділ 1 призначив для бібліотеки А. Ч. Х. у Вашингтоні, відділ 2 для бібліотеки А. Ч. Х. в Джерзі Сіті, Н. Дж., відділ 6 для бібліотеки А. Ч. Х. в Пасейк, Н. Дж., відділ 15 для бібліотеки А. Ч. Х. в Нью Йорк, Н. Й., відділ 17 для бібліотеки А. Ч. Х. в Рачестер, Н. Й., а один примірник для власної бібліотеки, відділ 29 для бібліотеки в Когове, Н. Й.

Крім того замовили для себе по одному примірникові такі члениці: Ольга Пельц, Катерина Ханого, Марія Молодич, Марія Голубко, Стефанія Галичина, Станіслава Гурин, Анна Литвин, Марія Свободяна.

Головна Управа Самостійного Золотого Хреста.

БРИДЖПОРТ, ПА.

Ювілей 54. відділу С. У. А. Дня 13. червня, Товариство

Ольги Басараб, 54. відділ С. У. А., обходило п'ять-літній ювілей існування.

Члени товариства через цілий тиждень працювали в день і в ночі, щоби приготувати бенкет та запросити якнайбільше гостей, щоб краще звеличати ювілей. Дорі наші фермери громадяни: Ф. Катеринюк, І. Пацюк та І. Лаврук подарували кілька когутів, наші члени також поносили дещо, щоб менше було треба купувати. Гостями, що готовили вечеру були: пані: А. Козак, П. М. Аютук, П. Розалия Бабій, П. А. Кюс, П. М. Кушнір, К. Шуль, В. Сендешка, В. Шевчук, М. Шевчук, М. Б. Шевчук, П. Плещевич, А. Мартинюк, С. С. Деяку, тящу роботу виконали п. Йосиф Шевчук, М. Кзак, С. Козак, К. Мошук, І. Бурій, Йосиф Бабій, Стефа Шевчук.

Колиж вже було в гарній приладжене, пона сотка гостей засіли коло снів, на котрих наші господарі розставили смачні страви. Ісцевий парох О. Євген Барш провів молитву. Голова вілу П. Ксенія Шуль привітала всіх гостей, пояснила цілісвяти і передала провід свя секретаря відділу, п. К. К.

Секретарка притала звіт з праці у відділі цитих п'ять літ. Відділ роздає на ріжні цілі \$1,352.65. Дележки відділу вибрано як комітет, котрий переводить значну збір-ку в місцевій укр. еркви і це-

БОРІТЬБА В ЛИБІ. Бритійські гарматники обстрілюють німецькі позиції біля Матрута. Ця світлиня була переслана з Каїро, Єгипет, по радіо.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ СТЕЙТУ РОД АЙЛЕНД!

ПОВІДОМЛЯЄМО ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ: 73, 93, 177, 181, 206, 241, 246, 368 і 454, що

В НЕДІЛЮ, 26-ГО ЛИПНЯ (JULY 26, 1942)

відбудуться:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

згаданих відділів

В ГАЛІ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

74 HARRIS AVENUE, WOONSOCKET, R. I.

Збори зачнуться точно в годині 3. пополудні.

На ці збори повинні прийти урядники всіх поданих тут відділів обов'язково. Також і члени, головні з Вунсакет та з близької околиці, повинні прийти громадою. Маємо багато важних справ для обговорення, тим більше, що в нашій стейті не було організаційних зборів уже кілька років. Тож приходіть усі! У справах організаційних будуть промовляти головний радник М. Давискіба, а також організатор У. Н. Союзу А. Маланчук.

143,53

Союзний Комітет.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІ в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справ на час є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському перекладі:

A HISTORY OF UKRAINE By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення віріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю оскіт \$_____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійськм перекладі.

Ім'я _____

Адреса _____

Місто _____

Сейт

Жіноча Сторінка

Купуєте Хату?

Як підсумують статистики — платити сотки ренти у міських мешканців зросло в останніх роках принаймні на сто відсотків. Завважимо самі між собою, як шораз більше наших людей теж купує власні хати та переноситься жити у країні мешкавців околиці. Висловлює, що не сама війна та охота забезпечення опадностей складаються на це явище. Причина лежить теж у цьому, що покращили мешканці відносини по містах в сід за фінансуванням державою будівельним рухом, який пішов по цій доріжці, щоб дати можливість середньо-заможній класі набутти власну модерну хату, у чистій, здоровій ділянці.

До цього часу по американських містах добре та гарно мешкала лише найзаможніша класа людей, а середня та незаможна ділила такі самі невідомі, погані та занедбані різного роду міських „сламів“ та старих ділянок. Коли поглянемо на ньюйоркський Менгеттен, найстаршу мешканцеву ділянку міста, то на ділі найдемо лише два типи мешканців, що різко від себе різняться: вигідні та гарні, що за них

платять сотки ренти у міських мешканців зросло в останніх роках принаймні на сто відсотків. Завважимо самі між собою, як шораз більше наших людей теж купує власні хати та переноситься жити у країні мешкавців околиці. Висловлює, що не сама війна та охота забезпечення опадностей складаються на це явище. Причина лежить теж у цьому, що покращили мешканці відносини по містах в сід за фінансуванням державою будівельним рухом, який пішов по цій доріжці, щоб дати можливість середньо-заможній класі набутти власну модерну хату, у чистій, здоровій ділянці.

Поки сталося це, що сама держава зайнялася справою країн мешканців для міст, люди, що середньо заробляють, здебільша жили всуши з бідаками і нічого собі з цього не робили. Було засадою, що мусили зле мешкати, якщо ти не є мільйонером. Сьогодні в Америці вже й до мешканців міста вживається засада „покажи мені, як ти мешкаєш, а я скажу тобі, хто ти є“. Людині, що досягла деякого суспільного значіння чи середнього ступіня зарітку, прямо не лицьове погане мешкати, а якщо дитя, то публічна опінія негайно записує це на рахунок скупости та неадапції о-

собистої культури даної одиниці. Також для незаможних родин найважливіше можливість поліпшити їхнє мешканство відносини бо по містах розпочато для них будувати модерні мешканські доми, що відповідають вимогам виходи, краси та охайності. Ними воєнної перерви цей рух навряд буде продовжуватися далі аж до повного успіху.

Але купити хату — це замало піти до агента, послухати його гарної мови та підписати зобов'язання сплати. Хата, у якій рідшемо жити через літа, це не винаймове мешканство, що з нього можемо вибратися після року, чи двох. Тому Інститут Домашнього Господарства при ньюйоркській газеті „Геральд-Трібюн“ випускає для публікуван показник різного роду справ та проблем, які належить розглянути при купні мешкального дому. Призначений він для вжитку нефаховців, щоб охоронити їх перед стразами, що можуть зайти з різних малих недогідень, які промовчать перед ними людина, призначена для цього, щоб хату чимсь корше продати.

За опинією згаданого установи зацікавити треба від цього, щоб вибрати ділянку, замешкати цього роду людьми, між якими ми і наші діти можуть знайти довголітніх приятелів та товаришів. Коли нас навіть стати було на це, щоб купити хату у якійсь мільйонерській секції, знаємо, що люди цього класу й так не схочуть з нами приязнитися, якщо не будемо видавати сто тисяч у рік! Місце „нехай не буде надто віддалене від скляних дверей школи, бо це по-

ВИШКОЛЮЄ ЖІНОК. — Пані Катерина Вен Ренселер, 43 літ, з Нью Йорку, назначена директоркою для фізичного вишколу жіночої армії. Вона знає вже, що то війна, бо була в часі першої світової війни двома роками в Франції як шоферка шпитального амбулансу.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ В КИТАЮ.

ЧУНГІНГ. — При китайській армії створено регулярний відділ американських літаків, яких завданням співпрацювати з китайською армією. Перед тим був відділ американських добровольців. Ті добровольці тепер вступили до регулярного американського відділу. Цей відділ відразу взявся до роботи і вже в перших початках тяжко збомбардував японські бази в Китаю, зокрема в містах Ганьчжоу і Нанчанг. При тім американські летуни знищили 25 японських літаків.

а другий вхід не прямо у кухню, лиш у сінні.

Усі кімнати повинні бути заоснащені у огрівання, причому належить перевірити, чи ціла огрівальна система працює тихо, не видаючи зі себе стукотів та галасів. Хата швидко остудить та стратить для нас на вартості, якщо підлога у ній слабо ізольована, та не передають звуку ходу, чи інші. Бажливо належить теж оглянути водопроводи та інші рури, вкриті усі електричні інсталляції, які повинні мати обильну скількість втичок для ламп, радіо, відкурювача, і т. п.

Врешті переважними є теж такі речі, як можливість провітрювання кожної кімнати „на перетріг“, сонце у хаті, достаточна і у пригожому місці скількість шаф та шовків, врешті кухня таких розмірів, щоб могла служити за ідальною. Лиш кожна господиня для себе може рішати про це, чи кухня є вповні заоснажена у всю обстановку, якої їй треба для праці.

Ді місячних сплат за хату — якщо її купується на таких умовах — треба дочислити цілий ряд видатків, як огрівання, газ, електрику, наприклад, бо про них продавці не радять згадувати, а вони можуть знано побільшити цілу нашу грошову калькуляцію.

Клявдія Олесницька.

ЗАСУДЖЕНО ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ ЗА ПОМІЧ НАЦИСТИЧНОМУ ЛЕТУНОВІ.

ДІТРОЙТ. — У місцевім федеральнім суді покінчилася перша цієї війни розправа за державну зраду. По трьох днях розправи признано винуватим закинутого злочину Мекса Стефана, власника ресторану, родженого в Німеччині, за те, що він свідомо давав притулище, удержання й гроші на забаву Гансові Петрові Кірюгові, німецькому летунові, що втік з концентраційного табору в Канаді. Стефана засуджено головно на основі знань самого Круга, котрий виразно заявив судові, що Стефан знав, що він Круг, є німецьким летуном, себто ворогом Злучених Держав.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПОНТАЖ, О. — Пірничні збори Бр. св. Ів. Христителя, від. 230, відбулися в суботу, 11. липня, в годині 7. вечір, в У. Н. Домі, 525 West Райн Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Уряд і контр. комісія дадуть пірничі звіт, тому кожний член повинен бути принаймні. Маємо також інші дуже важкі справи до рішення, як справа фотографії, що залишилася до вирішення членів, а не урядників. — За уряд: Ів. Брайч, предс.; Мих. Мухинський, кас.; Ів. Павловський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Пірничні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251, відбулися в суботу, 12. липня, зараз по Са. Бойків. Приявність на цих зборах важкі справи до вирішення. — За уряд: А. Янівський, предс.; Д. Павула, кас.; П. Керів, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316, відбулися в четвер, 9. липня, в Народнім Домі, 831 Джозеф Еве, в годині 8. вечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. Контр. комісія засть справоздання з минулих шість місяців. Повідомляємо тих членів, котрі не були на минулих зборах, що на тих зборах запала ухвала, щоб кожний член дав на підмогу А. У. Н. С. суму одного долара. — С. Герета, гол.; Т. Олексин, кас.; В. Іванів, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Я. — Пірничні збори Тов. Вільна Україна, від. 200, відбулися в суботу, 11. липня, в годині 8. вечір, 9014 — 95 Евена. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів, прийти на ці збори, бо маємо важкі справи до подолання. Уряд і контр. комісія дадуть звіт за свої праці за минулий період. Просимо тих членів, котрі доують, щоб вірними свої вкладки та інші належності, бо в протинний раз уряд буде змушений поступити згідно з ухвалою і суспендувати. — За уряд: П. Господарев, предс.; О. Конопій кас.; В. Вортуаль, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Для 4. липня 1942 помер у 53. році життя **ТЕОДОР НИМИЙ**, член Бр. св. Дмитрія, від. 288. У. Н. Союзу в Бетлегем, Па. Покійний походив з села Гушівки, пов. Добровіль Галичина. Поховану жінку Катерину і синів Івана, Петра, Йосифа, Михайла, Олександра, Романа та дочку Марію замуноу Карпика. Похорон відбувся в середу, 8. липня, в годині 9:30 рано з дому до української католическої церкви св. Йосафата. Андрій Данилюк.

ДАРОМ

Випишемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чою з найліпшого гірського зілля, на неадаптованого жовудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50¢. **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорувають тим, що терплять на алергичний кашель, біль горла і залуку. Пачка коштує 50¢. **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ**. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на боксі. Велика пачка 50¢. **МІШАНИ КОРИННЯ**, на нестерпність, брак апетиту, корчі. Добре також на запах до горілки. Пачка 50¢. **Хто купить 4 пачки** нараз випише згаданого зілля за \$2.00, достави одну пачку даром. Маємо всілякі ліпичі зілля, листя, цвіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і детално. Для шторників і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR**, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІВНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ „GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc.“ 2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y. Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні. Telephone: Fordham 5-4666.

ДОКАЗ

Ми переконалися на своє вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас звивають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких знань, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим родинам добре зарекомендували. Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, сталися нашими приятелями. **STEPHEN J. JEWISIAK & SON FUNERAL DIRECTORS** 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne Phone: Bergen 4-5969 Bayonne 3-0540

ДР. С. ЧЕРНЬ Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подругого свідчення. Геморойди й желязні лікується без операції. 223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697. Офісні години: 10—8; неділі 11—2. Лікар-доктор до обслуговування. Х. Фюрорскон. Екзамінація \$2.00.

ЦІЛІЙ ПОХОРОН з цією перевагою металевою труною, двома вітани, краваткою, балсамуванням, вишуканим Похоронним Домом і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з вишуканим однією й належностей за церковну вішанку й цимінгар. **S. KANAI KAIN** 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛІТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ Обслуговує шпир і чеські. Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEW YORK, N. Y. Phone: ESsex 3-5347. Branch Office (Філія): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ заряджує погребом по ціні так низькій як \$150. ОБСЛУГА НАЙКРАЩА. **JOHN BUNCO** Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛІДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2566. BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 188 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 4-4577

ТАРЗАН, ч. 594. Тунель смерті.

Голос з другої дараби доносив, що Гуйон знаходиться на другій дарабі і йому нічого не грозити.

Так плвли дві дараби цілу ніч. Під ранок Тарзан завважив, що його дараба підлазить під високій беріг і що струм води тягне кудись його дарабу.

Але цьому струмови годі було опертись. Дараба плыла росто до гори, а далі віхала в темний тунель.

Гуйон з жахом дивився на те. Як дараба Тарзана зникла, він промовив: „Тунель смерті, вони пропащі, пропащі на віки!“